

การทำบุญสิบสองเดือนของชาวไทยพุทธ : วัดพระธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

Twelve months merit making of Thai Buddhists

: Wat Phra That Woramahawihan Nakhon Si Thammarat Province

วชิรวิทย์ บัวขาว*, ธีรวัฒน์ ช่างसान และยุตกาน ดิสกุล

Washirawit Buakaw*, Theerawat Changsan And Yuttakan Dissakul

Received: 3 March 2023, Revised: 26 December 2024, Accepted: 28 December 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมพระพุทธศาสนาในรอบสิบสองเดือนที่เกี่ยวข้องกับวัดพระธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราช ประชาชนผู้ที่ยังคงร่วมกันสืบทอดรักษาพิธีกรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นตลอดสิบสองเดือน ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้นยังคงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา เทศกาล และประเพณีท้องถิ่น โดยเดือนที่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนามีทั้งสิ้น 8 เดือน โดยมีความเกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีของชาวไทย นอกจากนี้ยังพบว่าเดือนที่ไม่มีการจัดกิจกรรมทั้งหมด 4 เดือน ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำมาต่อยอดเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดพระธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สามารถเชื่อมโยงได้ตลอดทั้งปี

คำสำคัญ : การทำบุญของชาวไทยพุทธ, วัดพระธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราช, พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

Abstract

The purpose of this article is to study Buddhist activities throughout the twelve months related to Wat Phra Mahathat Woramahawihan in Nakhon Si Thammarat province. It focuses on the people who continue to preserve rituals, culture, traditions, customs, and community way of life, as well as various activities related to Buddhism that occur throughout the twelve months. The study results show that the activities that take place are still related to important

religious days, festivals, and local traditions. Buddhist activities are organized in 8 out of 12 months, corresponding to important religious days and Thai traditions. Additionally, it was found that there are 4 months without any organized activities. The findings from this study can be further developed to promote cultural tourism at Wat Phra Mahathat Woramahawihan in Nakhon Si Thammarat province, which can be linked throughout the year.

Keywords : Buddhist merit making, Wat Phra That Woramahawihan Nakhon Si Thammarat Province, Buddhist rituals

บทนำ

พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชเป็นศูนย์รวมของความศรัทธาของประชาชนที่เคารพนับถือพุทธศาสนา ตลอดทั้งความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี เฉพาะอย่างยิ่ง มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาว นครศรีธรรมราชเป็นอย่างยิ่ง หลายครั้งผู้ศึกษาพบเห็นประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราชขับรถบนถนนราชดำเนินช่วงผ่านหน้าองค์พระบรมธาตุรถทุกคันจะมีการบีบแตรตามความเชื่อของคนโบราณว่าจะขอผ่านทางหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั่นเอง พฤติกรรมดังกล่าวมีพบเห็นอยู่โดยตลอด นอกจากนี้ยังสะท้อนออกมาในรูปแบบของกิจกรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช อาทิ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีตักบาตรรูปเทียน ประเพณีสวดด้าน และการสมโภชพระบรมธาตุกิจกรรมที่กล่าวอ้างนี้มีปรากฏการปฏิบัติของพุทธมามกะในจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดแห่งนี้มีความโดดเด่นในการเป็นศูนย์รวมของประเพณีและพิธีกรรมทางพุทธศาสนาตลอดทั้ง 12 เดือน ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างจากวัดอื่นๆ

ประเพณีทำบุญ 12 เดือนที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีความพิเศษตรงที่เป็นการผสมผสานระหว่างความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นเข้ากับหลักพุทธศาสนา โดยมีประเพณีสำคัญอย่าง "บุญสารทเดือนสิบ" ที่มีการจัดพิธีกรรมอย่างยิ่งใหญ่และเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ยังมีประเพณีอื่นๆ เช่น ตักบาตรดอกไม้ สงกรานต์ ให้นานไฟ กวนข้าวมธุปายาส สวดด้าน แห่ผ้าขึ้นธาตุ ลากพระ และขันหมากปฐุม ที่จัดขึ้นตลอดทั้งปี (พระครูวรวิริยคุณ (ปราโมทย์ กลิ่นละม้าย),

ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์, พรไทย ศิริสาธิตกิจ, พรพันธ์ เขมคุณาศัย, 2566; ศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2565)

การทำบุญที่ปรากฏในรูปแบบของพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของคนไทยทั้ง 4 ภาคนั้น มีความเชื่อคล้ายคลึงกันคือหากได้ทำบุญนั้นคือการมีความสุข (ระวีวรรณ ชุ่มพฤษ, 2546) ตรวจสอบพิธีกรรมที่ปรากฏ เช่น ภาคเหนือมีประเพณีทำบุญเมือง และสืบชะตาเมืองเชียงใหม่ (เดือน 9 ของทางเหนือ) งานประเพณีบวชช้าง (อุปสมบทหมู่) จังหวัดสุโขทัย งานวันสารทไทย กลัวไขเมืองกำแพงเพชร (จัดในเดือน 10) งานประเพณีอุ้มพระดำน้ำ จังหวัดเพชรบูรณ์ (ธันวาคม- มกราคม) ประเพณีจองพารา จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นงานบุญในช่วงเทศกาลออกพรรษา ภาคอีสานมีพิธีบุญเข้ากรรม (เดือนอ้าย) บุญคุณลาน (เดือนยี่) บุญข้าวจี (เดือน 3) บุญกุ่มเข้าใหญ่ หรือกองข้าวใหญ่ (เดือนยี่ถึงเดือนสาม) บุญบั้งไฟ (เดือนหก) ภาคกลางมีประเพณีบุญกองข้าว จังหวัดชลบุรี (จัดช่วงสงกรานต์) งานตักบาตรเทโว (ช่วงออกพรรษา) ประเพณีตักบาตรดอกไม้ งานวันตรุษไทย(แรม 14-15 ค่ำ เดือน 4 และวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5) และภาคใต้มีประเพณีให้ทาน ไฟ (จัดในฤดูหนาว) งานแห่ผ้าขึ้นธาตุ (วันวิสาขบูชาและวันมาฆะบูชา) การทำบุญสารทเดือนสิบ (14 และ 15 ค่ำเดือนสิบ) ประเพณีชักพระ ลากพระ (แรม 1 ค่ำเดือน 11)

จากการตรวจสอบข้อมูลนี้อ้างนี้ ชี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นความเชื่อเรื่องการทำบุญจะสร้างความสุขอย่างจริงจังทั้งขณะที่มีชีวิตอยู่และภายหลังจากละโลก นี้ไปแล้ว จึงทำให้เห็นพฤติกรรมการทำบุญของกิจกรรมรายเดือนตลอดทั้งปีของคนทั้ง 4 ภาคที่ อ้าง พร้อมกันนี้เป็นความเชื่ออีกเรื่องว่าหากได้ทำบุญกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพศรัทธาจะสร้างความเชื่อมั่นของการทำบุญมากขึ้น

ผู้ศึกษาเป็นคนหนึ่งที่มีความเชื่อเรื่องการทำบุญโดยเฉพาะการทำบุญที่วัดพระธาตุ วรมหาวิหาร เพราะมีความเชื่อว่าได้ทำบุญใกล้ชิดกับพระศาสดาเพราะที่วัดพระมหาธาตุแห่งนี้เชื่อ ว่ามีการฝังพระทันตธาตุของพระพุทธเจ้าไว้ด้วยนั่นเอง ผู้ศึกษาจึงได้ลงสำรวจชุมชนเกี่ยวกับ กิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนากับความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุวรมหาวิหารของ จังหวัดนครศรีธรรมราช พุทธสถานที่ยิ่งใหญ่และมีคนกราบไหว้ศรัทธาเกือบทั้งปี ด้วยกิจกรรมขอ พร บันบานศาลกล่าว ทำบุญเนื่องในวันมงคลและอวมงคล ซึ่งสื่อแสดงให้เห็นถึงความศรัทธา เลื่อมใสอย่างเคารพจริงจัง โดยผู้ศึกษาทำการสำรวจเชิงลึก โดยเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับการทำบุญตามกิจกรรมทั้ง 12 เดือนของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย 1) พระครูเกษมพัฒนาภิ

(เกษม เขมจิตโต) อายุ 86 ปี เจ้าอาวาสวัดชะเมา 2) พระครูสิริธรรมาภิรัต (ธรรมรัต อริยมโหม ป.ธ.5) อายุ 48 ปี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร 3) นางกาญจนา เรืองช่วย อายุ 75 ปี ตำแหน่งนายกพุทธสมาคมนครศรีธรรมราช 4) นายเฉลิม จิตรามาศ อายุ 64 ปี เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์บทบาทของพระมหาธาตุนครศรีธรรมราชกับการทำบุญทั้งสิบสองเดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุ ทั้งสิบสองเดือน เพื่อส่งเสริมความศรัทธาเลื่อมใสสำหรับการต่ออายุของพระพุทธศาสนาในจังหวัด นครศรีธรรมราช คาดการณ์เป็นเบื้องต้นว่ากิจกรรมครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับใช้เป็นแหล่ง อ้างอิง สร้างความศรัทธาเลื่อมใสให้เกิดแก่ผู้ตรวจพบข้อมูลเพื่อต่ออายุของพระพุทธศาสนาใน จังหวัดนครศรีธรรมราชให้ยืนยาวเป็นการต่อไป จึงได้เรียบเรียงบทความวิชาการครั้งนี้ขึ้น

การทำบุญของชาวไทยพุทธ

การทำบุญ เป็นแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่มีความหมายลึกซึ้งและครอบคลุมหลายมิติ การทำบุญหมายถึงการประกอบกรรมดี ซึ่งรวมถึงการประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ เป็นการ ชำระจิตใจ บุญเป็นเครื่องชำระสันดาน ช่วยลดความโลภ ความโกรธ และความหลง ทำให้จิตใจ บริสุทธิ์และสะอาด นอกจากนี้ การทำบุญก่อให้เกิดความสุข ทั้งในระดับบุคคลและสังคม โดยผู้ ปฏิบัติจะประสบความสำเร็จสบายกายเย็นใจ และมีส่วนในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว และสามารถทำประโยชน์ให้เกิดแก่สังคม เป็นการปฏิบัติทางศาสนา ซึ่งโดยทั่วไปการทำบุญยังรวมถึง การเลี้ยงพระ ตักบาตร และถวายจตุปัจจัยแก่พระสงฆ์ โดยลักษณะสำคัญของการทำบุญนั้น หากพูดถึงความครอบคลุมอาจกล่าวได้ว่าบุญมีขอบเขตกว้างมาก ไม่จำกัดด้วยเวลา สถานที่ บุคคล หรือสังคม การทำบุญที่แท้จริงต้องควบคู่ไปกับการละเว้นการกระทำที่เป็นบาป หรือสิ่งที่ทำให้ จิตใจเศร้าหมอง การทำบุญส่งผลดีทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความเจริญ นอกจากนี้การทำบุญที่ถูกต้องต้องมุ่งเน้นที่การชำระกิเลส หากทำไปแล้วใจไม่สะอาดหรือเพิ่มกิเลส อาจถือเป็นการทำบุญผิดวิธี ดังนั้น การทำบุญจึงไม่ใช่เพียงการปฏิบัติตามรูปแบบภายนอก แต่ต้อง คำนึงถึงเจตนาและผลที่เกิดขึ้นภายในจิตใจด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525; พระราชวรมุนี ประยุทธ์ปยุตโต, 2527; อรุณกลม สุขอเนก, 2554)

การทำบุญเป็นหลักปฏิบัติสำคัญในพระพุทธศาสนาที่ช่วยขัดเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์และ นำมาซึ่งความสุข โดยมีความหมายกว้างกว่าเพียงการบริจาคทรัพย์หรือสิ่งของ แต่ครอบคลุมถึง

การทำความดีทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และใจ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2556; อรศิริ คำวันสา, พระเทพวัชรจารย์ (เทียบ สิริญาโณ), วุฒินันท์ กันทะเตียน, 2565) หลักการทำบุญที่ถูกต้องตามคำสอนในพระพุทธศาสนานั้น มุ่งเน้นที่เจตนาและการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ ศรัทธา ปัญญา และเจตนาที่บริสุทธิ์ (พระเทพวัชรจารย์ (เทียบ สิริญาโณ), วุฒินันท์ กันทะเตียน, 2565)

การทำบุญไม่ใช่เพียงแค่การทำพิธีกรรมหรือการบริจาคเงินเท่านั้น แต่เป็นการปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญาพระพุทธศาสนาได้วางหลักการทำบุญไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีบุญกิริยาวัตถุ 3 เป็นหลักสำคัญ ได้แก่ ทานมัย สีลมัย และภาวนามัย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2556; สุภกฤษ บุตรจันทร์, 2559) ซึ่งครอบคลุมการทำความดีทั้งการให้ การรักษาศีล และการพัฒนาจิตใจและปัญญา การเข้าใจหลักการทำบุญที่ถูกต้องจะช่วยให้พุทธศาสนิกชนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและได้รับประโยชน์สูงสุดจากการทำบุญ

ตามหลักพุทธศาสนา มีการทำบุญด้วยกัน 10 วิธี เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ 10 (สิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ 10 ประการ) คือ 1) ให้ทาน แบ่งปันผู้อื่นด้วยสิ่งของ ไม่ว่าจะให้ใครก็เป็นบุญ (ทานมัย) การให้ทาน เป็นการช่วยขัดเกลา ความเห็นแก่ตัว ความคับแคบ ความตระหนี่ถี่เหนียว และความติดยึดในวัตถุ นอกจากนี้สิ่งของที่เรแบ่งปันออกไป ก็จะเป็นประโยชน์กับบุคคล หรือชุมชนโดยส่วนรวม 2) รักษาศีล ก็เป็นบุญ (ศีลมัย) เป็นการฝึกฝนที่จะ ลด ละ เลิก ความชั่ว ไม่ไปเบียดเบียนใคร มุ่งที่จะทำความดี เอื้อเพื่อแผ่แผ่ผู้อื่น เป็นการหล่อเลี้ยงบ่มเพาะให้เกิดความดีงาม และพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่ให้ตกต่ำ 3) เจริญภาวนา ก็เป็นบุญ (ภาวนามัย) การภาวนา เป็นการพัฒนาจิตใจ และปัญญา ทำให้จิตสงบ ไม่มีกิเลส ไม่มีเรื่องเศร้าหมอง เห็นคุณค่าสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง ผู้ที่ภาวนาอยู่เสมอย่อมเป็นหลักประกันว่า จิตจะมีความสงบ ชีวิตมีความสุข คุณภาพชีวิตดีขึ้น สูงขึ้น 4) อ่อนน้อมถ่อมตน ผู้น้อยอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ก็แสดงออกในความมีเมตตาต่อผู้น้อย และต่างก็อ่อนน้อมต่อผู้มีคุณธรรม รวมถึงการให้เกียรติ ให้ความเคารพในความแตกต่างซึ่งกันและกัน ทั้งในความคิดความเชื่อ และวิถีปฏิบัติ ของบุคคลและสังคมอื่น เป็นการลดความยึดมั่นถือมั่น ในความเป็นตัวตน ก็เป็นบุญ (อปจายนมัย) 5) ช่วยเหลือสังคมาอุปชาง ช่วยเหลือสละแรงกายเพื่องานส่วนรวม หรือช่วยงานเพื่อนบ้าน ที่ต้องการความช่วยเหลือ ก็เป็นบุญ (ไวยาวัจจมัย) 6) เปิดโอกาสให้คนอื่น มาร่วมทำบุญกับเรา หรือในการทำงาน ก็เปิดโอกาสให้คนอื่น มีส่วนร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงการอุทิศส่วนบุญ ให้แก่ผู้ที่ล่วงลับ

ไปแล้วด้วย ก็เป็นบุญ (ปัตติทานมัย) 7) ยอมรับและยินดีในการทำ ความดี (หรือทำบุญ) ของผู้อื่น เป็นการเปิดโอกาสร่วมใจอนุโมทนา ในการกระทำความดีของผู้อื่น ก็เป็นบุญ (ปัตตานุโมทนา มัย) 8) ฟังธรรม บ่มเพาะสติปัญญาให้สว่างไสว ฟังธรรมะ ฟังเรื่องที่ดี มีประโยชน์ต่อสติปัญญา หรือมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดี เป็นความจริง ความดี ความงาม ก็เป็นบุญ (ธรรมสวนมัย) 9) แสดงธรรม ให้ธรรมะ และข้อคิดที่ดี กับผู้อื่น แสดงธรรม นำธรรมะไปบอกกล่าว เพื่อแผ่ให้คนอื่นได้รับฟัง ให้เขาได้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิตที่ดี เป็นเรื่องของความจริง ความดี ความงาม ก็เป็นบุญ (ธรรมเทศนามัย) 10) ทำความเห็นให้ถูกต้อง และเหมาะสม มีการปฏิบัติ แก้ไขปรับปรุงพัฒนา ความคิดเห็น ความเข้าใจให้ถูกต้องตามธรรม ให้เป็นสัมมาทัศนะอยู่เสมอ เป็นการพัฒนาปัญญา อย่างสำคัญก็เป็นบุญ (ทิกฺขุชฺชกรรณ) (โรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย, 2545)

ทั้งนี้ การทำบุญตามหลักพระพุทธศาสนานำมาซึ่งประโยชน์มากมายต่อตนเอง คือ ทำให้จิตใจสงบ ผ่องใส และมีความสุข เพราะการทำบุญช่วยชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ปราศจากความเศร้าหมอง ส่งผลให้มีจิตใจที่แจ่มใสและมีความสุข และช่วยลดความเห็นแก่ตัว เป็นการฝึกฝนให้รู้จักการให้และการเสียสละ ซึ่งช่วยลดความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน สร้างภูมิคุ้มกันทางใจและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ ทำให้สามารถเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้ดีขึ้น โดยการทำบุญด้วยความเข้าใจถึงแก่นแท้ของการทำบุญช่วยพัฒนาปัญญา นำไปสู่การมีชีวิตที่ดีงาม (หอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ, 2562) นอกจากนี้การทำบุญยังสร้างประโยชน์ต่อสังคม เป็นการช่วยรักษาและสืบทอดพระพุทธศาสนา และสนับสนุนพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้ศึกษาและปฏิบัติพระธรรมวินัย ทำให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่ได้ ช่วยสร้างสังคมที่มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคมเพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามช่วยสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทย ทำให้สังคมมีระเบียบเรียบร้อยและงดงาม (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), 2545)

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนาที่สืบต่อมาจากบรรพบุรุษ นับตั้งแต่ไทยมีประวัติศาสตร์ชัดเจนชาวไทยก็นับถือพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว หลักฐานโบราณ ได้แก่ โบราณสถานที่เป็นศาสนสถาน โบราณวัตถุ เช่น พระธรรมจักร ใบเสมา พระพุทธรูป ศิลาคาริก เป็นต้น แสดงว่าผู้คนในดินแดนไทยรับนับถือพระพุทธศาสนา (ทั้งนิกายเถรวาทและมหายาน) มาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 กล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาช้านานแล้ว พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย เนื่องจากชาวไทยนับถือพระพุทธศาสนา มาช้านาน จนหลักธรรมทาง

พระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมซึมซับลงในวิถีไทย กลายเป็นรากฐานวิถีชีวิตของคนไทยในทุกด้าน ทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรม

นอกจากนี้พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของสังคมไทย พระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางของความเคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชน เพื่อให้คนไทยประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม นอกจากนี้วัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน สร้างความสามัคคีในชุมชน และเป็นหลักในการพัฒนาในการพัฒนาชาติไทย หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ใช้คุณธรรมและสติปัญญาในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคม และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้พระสงฆ์หลายท่านยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำชุมชนพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวไทยได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนดี เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติไทย

การทำบุญของคนไทยพุทธที่เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุในนครศรีธรรมราช

การทำบุญของคนไทยพุทธที่เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุในนครศรีธรรมราช จะให้รายละเอียดเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของวัดพระมหาธาตุตามคติความเชื่อ และพิธีกรรมการทำบุญทั้งสิ้นสองเดือน ดังนี้

สุภารัตน์ ชาญแท้ (2560) เรียบเรียงไว้ว่า พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของชาวนครศรีธรรมราช เพราะเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุส่วนที่เป็นพระทันตธาตุ (ฟัน) ของพระพุทธเจ้า เป็นที่เคารพสักการบูชา เป็นแหล่งรวมศรัทธาของเหล่าพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สำหรับประวัติความเป็นมาของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชนั้น ปัจจุบันไม่มีใครสามารถบ่งชี้ถึงประวัติความเป็นมาของการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราชได้แน่นอนชัดเจน เนื่องจากหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราชนั้น ระบุศักราชการสร้างแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถยุติประเด็นเกี่ยวกับการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชลงได้ พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชมีบทบาทสำคัญในบริบททางสังคมในฐานะเป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจการเมืองการปกครอง นับแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวม ของศรัทธาความเชื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม

ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน ทำหน้าที่ควบคุมสังคมให้เกิดความสันติสุขสงบร่มเย็น จากความสำคัญของพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราชดังกล่าวเป็นเหตุให้องค์การ UNESCO ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช นั้น สามารถสะท้อนให้เห็นใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. คติธรรมด้านสถาปัตยกรรม ลักษณะทางสถาปัตยกรรมขององค์พระธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช เป็นเจดีย์ทรงกลมแบบลังกาหรือเรียกว่าทรงโอคว่ำ สันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลมาจากศรีลังกา สะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางพุทธศาสนาระหว่างนครศรีธรรมราชและศรีลังกา ยอดเจดีย์หุ้มด้วยทองคำ เป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์และความสูงส่งทางธรรม (กระทรวงวัฒนธรรม, 2564) ฐานของพระบรมธาตุเป็นฐานบัวรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสทอ้งไม้สูง แต่ละด้านของฐานมีซุ้มหัวช้างยื่นออกมาด้านละ 6 ซุ้ม สื่อถึงความเชื่อเรื่องช้างเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์คอยปกป้องรักษาพระบรมธาตุ (สุภารัตน์ ชาญแท้, 2560) ยกเว้นด้านทิศเหนือมี 4 ซุ้ม เพราะติดส่วนบันไดทางขึ้นสู่ลานทักษิณในวิหารพระม้าที่เราขึ้นมา ถัดจากฐานชั้นนี้ขึ้นไปน่าจะมีฐานบัว สี่เหลี่ยมเตี้ย ๆ รับอีกชั้นหนึ่งก่อนถึงลานประทักษิณ ฐานบัวชั้นนี้ส่วนบัวคว่ำถูกสันหลังคา ทับเกษตรปิดอยู่ เห็นเฉพาะส่วนบัวหางและฐานหน้ากระดานบนที่มีเครื่องถ้วยประดับอยู่ โดยรอบส่วนบนสุดของฐานบัวเป็นลานทักษิณ มีกำแพงแก้วทั้ง 4 ด้าน บนหลังกำแพงประดับ ด้วยใบเสมาดินเผา ฉัตรและบังสุรย์ มีเจดีย์ทิศประดับตามมุมทั้งสี่ ลักษณะจำลองย่อส่วนจาก พระบรมธาตุ และบนสันหลังคาวิหารทับเกษตรมีรางระบายน้ำจากลานทักษิณ ปลายท่อทำเป็น รูปหัวสัตว์ปูนปั้นรวมทั้งหมด 10 ราง ด้านล่างบริวารที่เรียกว่า “เจดีย์ราย” ย่อแบบจากพระบรมธาตุทั้งหมดกว่า 100 องค์ แสดงถึงความเชื่อเรื่องพระอรหันต์ประจำทิศทั้ง 8 ที่คอยปกป้องรักษาพระบรมธาตุ(สุภารัตน์ ชาญแท้, 2560) คติและสัญลักษณ์ของเจดีย์ก็เช่นเดียวกับมหาเจดีย์อื่น ๆ ก็คือ สัญลักษณ์แห่ง ศูนย์กลางของจักรวาล โดยมีปลียอดทองคำเป็นตั้งชั้นรูปพรมที่จุดสูงสุดของเจดีย์คือนิพพาน ปล้องไฉน คือ รูปภพทั้งชั้นพรมและชั้นเทพทั้งปวง ตัวฐานหรือปล้องรับปล้อง ไฉนหรือที่เรียกเสาศาหารก็คือ แดนแห่งการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์โลกกับเทวโลก เจดีย์ 4 ทิศ คืออนุทวีป ทั้ง 4 ซุ้มหัวช้างก็หมายถึง สัตว์โลกในแดนหิมพานต์ที่อยู่ บริเวณฐานของเขาพระสุเมรุ เจดีย์รายรอบ คือ ทวีปบริวารที่หมายถึงผู้สร้างอุทิศถวายเพื่ออธิษฐานความเป็น พุทธะหรือพุทธเกษตรบูชาพระพุทธรเจ้า (กระทรวงวัฒนธรรม, 2564)

2. คติธรรมด้านการบูชา พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชเป็นเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระ ทันตธาตุ (ฟัน) ของพระพุทธรเจ้ายังผลให้พุทธศาสนิกชนมีศรัทธาความเชื่อ

ความเลื่อมใส มีการ แสดงออกต่อพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชด้วยการเคารพบูชากราบไหว้ มาตั้งแต่ครั้งบรรพกาล เนื่องจากเชื่อว่าเป็นเรื่องที่ดี เป็นสิ่งมงคลสำหรับชีวิต ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์จะก่อให้เกิดผลที่สำคัญหลายประการ คือ 1) พระพุทธเจ้าจะประทาน สิ่งที่ยำเริญขอการถวายของแด่พระบรมธาตุเจดีย์ 2) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะบันดาลให้ ได้รับผลผลิตทางการเกษตรตามที่ปรารถนา 3) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้ ได้รับสิ่งที่เป็นมงคล 4) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้ได้รับบุญกุศลสูงสุด 5) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้ได้รับผลคืนมาคุ้มค่า 6) พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้ปฏิบัติตามคำ อธิษฐาน 7) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะ ดลบันดาลให้ได้รับผลบุญทั้งชาตินี้และ ชาติหน้า 8) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดล บันดาลให้สิ่งไม่เป็นมงคลสลายไป 9) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้ประสบ ความสำเร็จใน อาชีพ 10) พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้มีปัญญา 11) พระ บรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจะดลบันดาลให้หมู่คณะประสบความสุขสงบ

3. คติธรรมด้านประเพณีวัฒนธรรม พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชเป็นศูนย์รวมของ ศรัทธาความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน มีอิทธิพล ต่อการดำเนินชีวิตของชาวนครศรีธรรมราชเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของประเพณี ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ดังนี้ 1) ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ 2) ประเพณีตักบาตรรูปเทียน 3) ประเพณีสวดตำนาน

พระพุทธศาสนาจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คนได้ก็ต่อเมื่อกลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและ สิ่งแวดล้อมของผู้คน ดังนั้น จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับจิตวิสัย และวัฒนธรรมของยุคสมัย โดยไม่ทิ้งหลักการของตน ในอดีตพระพุทธรูปมีบทบาทต่อสังคมอย่างมหาศาล ก็เพราะ สามารถผสมผสานหรือกลมกลืนเข้ากับความเชื่อต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น ระบบการศึกษา สื่อมวลชน และการโฆษณาซึ่งอยู่ในกำกับของอำนาจทุนมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้กลายเป็นเครื่องมือของ อำนาจทุนในการครอบงำจิตสำนึกของผู้คนในสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยม ตลอดจนโลกทัศน์ที่สังคมและชุมชนต่าง ๆ สร้างขึ้นเพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยดี นครศรีธรรมราชได้ชื่อว่า เป็น “เมืองพระ” ทั้งโดยชื่อของเมืองที่แปลว่า “เมืองอันงามสง่าแห่งพระราชผู้ทรงธรรม” และโดย ประวัติศาสตร์ กล่าวคือ กษัตริย์ของเมืองนครศรีธรรมราชโบราณทุกพระองค์เป็นพญาศรีธรรมมา โศกราช อันเปรียบเสมือนพระเจ้าอโศกมหาราชเอกราชพุทธศาสนาปฐมภักดิ์ผู้ยิ่งใหญ่ใน ประวัติศาสตร์แห่งพระพุทธศาสนา นอกจากนั้นโบราณวัตถุโบราณสถานวัดวาอาราม โดยเฉพาะ

พระบรมธาตุเจดีย์ของนครศรีธรรมราช วิวัฒนาการอันยาวนานของอารยธรรมนครศรีธรรมราช และคาบสมุทรไทย ได้มีหลักฐานแน่ชัดว่า พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชเป็นแกนหลักสำคัญ ที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทางอารยธรรมและวัฒนธรรมในทุกสาขามาตั้งแต่อดีต ด้วยเหตุนี้ จึงยากที่จะปฏิเสธว่า พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชได้มีบทบาทอย่างสำคัญที่ส่งให้นครศรีธรรมราช กลายเป็น “เมืองแม่ทางวัฒนธรรม” ของภูมิภาคนี้

ลักษณะเด่นสำคัญของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็น 1 ใน 8 ของจอมเจดีย์ ในสยามประเทศ คือ การเป็นศูนย์กลางแห่งพระพุทธศาสนา (เถรวาท) ในคาบสมุทรไทย เป็นแบบแผนทางสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาในคาบสมุทรตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา และเชื่อมโยงไปสู่สถาปัตยกรรมพุทธศาสนาในศรีสัชชนาลัย สุโขทัย กำแพงเพชร และเชียงใหม่ (ฉัตรชัย ศุภระกาญจน์, 2557) นอกจากนี้กษัตริย์ราชวงศ์ศรีธรรมโศกราชได้มีการแสดงอำนาจทางวัตถุโดยการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ที่ประกอบไปด้วยปริศนาธรรมและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้พระองค์ได้ส่งข้อความไปถึงผู้คนทั่วไปและคู่แข่งทางอำนาจว่าผู้นำผู้นี้มีอำนาจและความเพียบพร้อมที่จะเป็นผู้นำทางการเมือง การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการค้าและแลกเปลี่ยนสิ่งของต่าง ๆ กับเมืองใกล้เคียงในสมัยนั้น (สันติ อุณจะนำ, 2561)

พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช นับเป็นหนึ่งในมหาเจดีย์ของชาติไทย เป็นปูชนียสถานที่สำคัญในฐานะเป็นพุทธศิลป์ หรือเป็นพระเจดีย์ที่เชื่อกันว่าเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ส่วนที่เป็นพระทันตธาตุ (ฟัน) ของพระพุทธเจ้าเป็นที่สักการบูชา เป็นแหล่งรวมศรัทธาของเหล่าพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พุทธศาสนิกชนทั้งใกล้และไกลจะหลั่งไหลมานมัสการอยู่มิได้ขาดสาย พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชตั้งอยู่ในกลางเมืองนครศรีธรรมราช อยู่ในทำเลที่เป็นจุดศูนย์กลางการคมนาคมเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทาง พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชได้แสดงบทบาทและทำหน้าที่สำคัญในบริบททางสังคมในฐานะเป็นสัญลักษณ์ แทนอำนาจการเมืองการปกครองนับแต่อดีตกาลจนถึงทุกวันนี้ อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของศรัทธาความเชื่อพิธีกรรมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีวิถีชีวิตของชุมชนเป็นศูนย์รวมผู้คนในชุมชนมีบทบาทเป็นส่วนสำคัญในระบบของสังคมทำหน้าที่ควบคุมสังคมให้เกิดความสันติสุขสงบร่มเย็นควบคุมความประพฤติของผู้คนในชุมชนให้อยู่ในกรอบจารีตประเพณี

ดังนั้น พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงถือได้ว่าเป็นมหาสถูปที่สำคัญที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทย เป็นที่เคารพสักการะของผู้คนทุกชนชั้นมาสืบเนื่องยาวนานหลายร้อยปี มีบทบาทสำคัญในบริบททางสังคมใน

ฐานะเป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจการเมืองการปกครอง นับแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็น ศูนย์รวมของศรัทธาความเชื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วิถีชีวิต ของชุมชน ทำหน้าที่ควบคุมสังคมให้เกิดความสันติสุขสงบร่มเย็น จากความสำคัญของพระบรม ธาตุเจดีย์ ผู้คนที่มาสักการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชนั้น ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อ ต่อองค์พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชหลายประการ ทำให้ยังคงดำรงความรุ่งเรือง มีความ เคลื่อนไหวของวัฒนธรรมของผู้ศรัทธาต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและองค์พระบรมธาตุ เจดีย์อยู่จวบจนปัจจุบัน ซึ่งยังมีประชาชนผู้ศรัทธาร่วมกันสืบทอดรักษาพิธีกรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา เกิดขึ้นตลอด 12 เดือน

การทำบุญสิบสองเดือน

การทำบุญทั้ง 12 เดือนนั้นเริ่มนับเป็นเดือนหนึ่งตามปฏิทินจันทรคติ ที่เกิดจากการสังเกต พระจันทร์ที่หมุนโคจรรอบโลก โดยปกติพระจันทร์จะโคจรรอบโลก 1 รอบเป็นเวลาเฉลี่ย 29-30 วัน โดยแบ่งเป็นข้างขึ้น 15 วันและข้างแรม 14-15 วัน รวมเป็น 30 วันจึงเป็นที่มาของคำว่า “เดือน” ซึ่งหมายถึงพระจันทร์ และเมื่อพระจันทร์เพ็ญหรือพระจันทร์เต็มดวงตามราศีต่างๆจน ครบ 12 ราศีจะหมายถึง 1 ปีของปฏิทินจันทรคติ (ธวัชชัย ทำทอง, 2560) โดยนับเดือนหนึ่ง คือ เดือนธันวาคม ดังนี้

1. เดือนอ้าย หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 1 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 1 ประมาณเดือน ธันวาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญส่งท้ายปีเก่า กิจกรรมสำคัญ คือ สวดมนต์ข้ามปี
2. เดือนยี่ หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 2 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 2 ประมาณเดือน มกราคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช กิจกรรมสำคัญ คือ การตักบาตรปีใหม่ ให้ทานไฟ และ นั่งสมาธิ ภาวนา
3. เดือนสาม หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 3 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 3 ประมาณเดือน กุมภาพันธ์ คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีวันมาฆบูชา กิจกรรมสำคัญ คือ การแห่ ผ้าขึ้นธาตุ การสวดด้าน และการกวนข้าวมธุปายาส
4. เดือนสี่ หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 4 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 4 ประมาณเดือน มีนาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีกิจกรรมสำคัญ

5. เดือนห้า หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 5 ประมาณเดือน เมษายน คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีวันสงกรานต์ กิจกรรมสำคัญ คือ การสงฆ์น้ำพระพุทธรูป สงฆ์น้ำพระแบบโบราณ สงฆ์น้ำพระสงฆ์ สงฆ์น้ำเจ้าอาวาส ทำบุญอุทิศบรรพชน และทำบุญตักบาตร

6. เดือนหก หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 6 ประมาณเดือน พฤษภาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีวันวิสาขบูชา กิจกรรมสำคัญ คือ แห่ผ้าขึ้นธาตุ การทำบุญตักบาตร ฟังธรรมและเวียนเทียน

7. เดือนเจ็ด หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 7 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 7 ประมาณเดือน มิถุนายน คนจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีกิจกรรมสำคัญ

8. เดือนแปด หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 8 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 8 ประมาณเดือน กรกฎาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีอาสาฬหบูชา และเข้าพรรษา กิจกรรมสำคัญ คือ การหล่อเทียนพรรษา สมโภชและแห่เทียนพรรษา ตักบาตรอุทิศบาป เวียนเทียน

9. เดือนเก้า หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 9 ประมาณเดือน สิงหาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีกิจกรรมสำคัญ

10. เดือนสิบ หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 10 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 10 ประมาณเดือน กันยายน คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีสารทเดือนสิบ กิจกรรมสำคัญ คือ มีการทำบุญบรรพชน สวดบังสุกุล ยกหมรับและแห่หมรับ

11. เดือนสิบเอ็ด หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 11 ประมาณเดือน ตุลาคม คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำบุญประเพณีออกพรรษา กิจกรรมสำคัญ คือ การชักพระหรือลากพระ ตักบาตรเทโว และเทศน์มหาชาติ

12. เดือนสิบสอง หมายถึง ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12 ถึง แรม 15 ค่ำ เดือน 12 ประมาณเดือน พฤศจิกายน คนจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่มีกิจกรรมสำคัญ

อภิปรายผล

ภาพที่ 1 การทำบุญสิบสองเดือนของชาวไทยพุทธ : วัดพระธาตุวรมหาวิหาร จังหวัด นครศรีธรรมราช

จากกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำบุญของคนไทย โดยเฉพาะชาวไทยพุทธในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปตามกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในรอบ 12 เดือนที่เกี่ยวข้องกับวัดพระธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น สำหรับเดือนที่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนามีทั้งสิ้น 8 เดือน ดังนี้ 1) เดือนธันวาคมหรือเดือนอ้ายมีกิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่าโดยมีการสวดมนต์ข้ามปี แม้ว่าการสวดมนต์ข้ามปีจะเป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันทั่วประเทศ แต่นครศรีธรรมราชมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือการผสมผสานระหว่างความเชื่อทางพุทธศาสนาและความศรัทธาต่อพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นโบราณสถานสำคัญของภาคใต้ ทำให้กิจกรรมมีความพิเศษและดึงดูดผู้คนจำนวนมาก ทั้งชาวนครศรีธรรมราชและนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่น (โพสทูเดย์,

2557) สอดคล้องกับ ดร.พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ(อ้างถึงใน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ให้ความเห็นว่า การสวดมนต์ข้ามปีสอดคล้องกับความต้องการของคนไทยที่ต้องการหลีกเลี่ยงความเครียดจากปัญหาสังคมและการเมือง โดยการเข้าวัดและสวดมนต์ช่วยให้จิตใจสงบขึ้น และพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) ได้กล่าวถึงอานิสงส์ของการสวดมนต์ข้ามปีว่า นอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงจากอบายมุขและอุบัติเหตุแล้ว ยังเป็นการทำบุญใหญ่ให้กับชีวิต ทั้งทางกาย จิต และปัญญา อีกทั้งยังเป็นการเริ่มต้นปีใหม่ด้วยสิ่งที่เป็นสิริมงคล **2) เดือนมกราคมหรือเดือนยี่** มีกิจกรรมวันปีใหม่โดยมีการตักบาตรปีใหม่ให้ทานไฟและนั่งสมาธิภาวนา สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2553) ที่กล่าวถึง ความสำคัญของการทำบุญให้ทานไฟของจังหวัดนครศรีธรรมราชไว้ว่าเป็นการให้ความอบอุ่นแด่พระภิกษุสงฆ์พร้อมถวายขนมที่ปรุงสุกใหม่ ๆ หรือที่ชาวบ้านเรียกบุญให้ทานไฟนั้น เป็นประเพณีเดียวในประเทศไทย ที่เน้นให้รู้ถึงประโยชน์สูงสุดของการเป็นผู้ให้ เพราะยิ่งสละให้ยอมได้รับเป็นหลักสัจธรรม นอกจากนี้ ยังเน้นการรณรงค์หาเงินเข้าวัด **3) เดือนกุมภาพันธ์เดือนสาม** มีประเพณีวันมาฆบูชาที่มีกิจกรรมการแห่ผ้าขึ้นธาตุการสวดด้านและการกวนข้าวอมธูปายาศ สอดคล้องกับเปรมจิตต์ ชนะวงศ์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องประเพณีสวดด้าน พบว่า การสวดด้าน คือ การที่พุทธศาสนิกชนมาทำบุญฟังธรรมกัน ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในวันพระหรือวันธรรมสวนะ (ขึ้นหรือแรม 8 ค่ำ และขึ้นหรือแรม 15 ค่ำ เวลาก่อนเพล สถานที่ที่จัดให้มีภิกษุสงฆ์มาเทศนา คือ ในวิหารคดหรือพระระเบียง ขาวนครศรีธรรมราช เรียกว่า "ด้าน" ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน การเทศน์ของพระภิกษุสงฆ์จะมีด้านละหนึ่งธรรมาสน์เป็นอย่างน้อย และในการไปฟังเทศน์ฟังธรรมนั้นชาวบ้านจะต้องเตรียมตัวไปนั่งรอที่พระระเบียงก่อนที่พระสงฆ์จะไปถึง ในขณะที่นั่งรอนั้นจึงเกิดความคิดเห็นป้องกันว่าควรหาหนังสือมาสวดจนกว่าพระจะมาเทศน์เพื่อจะได้ฟังกัน และยังได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้เป็นคติสอนใจด้วย จึงเกิดเป็นประเพณีสวดด้านขึ้น ก่อนพระสงฆ์จะขึ้นธรรมาสน์แสดงธรรม เทศนาให้พุทธศาสนิกชนฟังที่ระเบียงทั้งสี่ด้านในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร **4) เดือนเมษายนหรือเดือนห้า** ประเพณีวันสงกรานต์มีกิจกรรมการสงฆ์น้ำพระพุทธรูปน้ำพระแบบโบราณสงฆ์น้ำพระสงฆ์ สงฆ์น้ำเจ้าอาวาส ทำบุญอุทิศบรรพชนและทำบุญตักบาตร สอดคล้องกับ ประพันธ์ เรืองณรงค์ (2563) ได้ทำการศึกษากิจกรรมวันสงกรานต์ของคนใต้ โดยสรุปไว้ว่า การเริ่มต้นวันสงกรานต์ ช่วงเช้าชาวบ้านอาบน้ำ และแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าชุดใหม่ ต่างจัดอาหารคาวหวานเพื่อไปทำบุญที่วัดใกล้บ้าน มักเป็นวัดที่บรรพบุรุษของตนเคยไปทำบุญเป็นประจำสืบทอดกันมา และในวัดนั้นเป็นที่เก็บกระดูกของบรรพบุรุษ เนื่องจากประเพณีสงกรานต์พระภิกษุ

จะสวดบังสุกุลกระดูก หรือบังสุกุลบัว (บัวคือที่เก็บกระดูก มักก่อเป็นเจดีย์เล็กๆ ในบริเวณวัด) การทำบุญตักบาตรเริ่มตอนเช้า จากนั้นชาวบ้านนำสำหรับอาหารไปถวายภัตตาหารเพลที่วัด ส่วนมากทุกคนครอบครัวไปทำบุญพร้อมหน้ากัน 5) **เดือนพฤษภาคมหรือเดือนหก** ประเพณีวันวิสาขบูชามีการทำบุญตักบาตรแห่ผ้าขึ้นธาตุฟังธรรมและเวียนเทียน สอดคล้องกับ กองบรรณาธิการ ศิลปวัฒนธรรม(2567) ที่อธิบายไว้ว่า “ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ” ณ พระมหาธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เมืองนครฯ ทั้งนี้เพราะประเพณีนี้ไม่มีปฏิบัติกันที่ใดในประเทศไทย นอกจากเมืองนครฯ เท่านั้น โดยพุทธศาสนิกชนร่วมกันแห่ผ้าขึ้นห่มโอบรอบฐานพระมหาธาตุที่ประดิษฐานภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มักกระทำกันในวันสำคัญทางพุทธศาสนา คือวันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา 6) **เดือนกรกฎาคมหรือเดือนแปด** ประเพณีอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษามีกิจกรรมหล่อเทียนพรรษาสมโภชและแห่เทียนพรรษาดักบาตรรูปเทียนเวียนเทียนซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครศรีธรรมราช (2567) ได้อธิบายว่า ประเพณีตักบาตรรูปเทียนเป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดมายาวนาน และเป็นหนึ่งในประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองนคร ซึ่งจะกระทำในโอกาสวันเข้าพรรษาของทุกปี หรือในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ทั้งนี้เพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้นำรูปและเทียนจากกิจกรรมดังกล่าว ไปใช้เพื่อการประกอบศาสนกิจตลอดการจำพรรษา ซึ่งในแต่ละปีจะมีพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมพิธีพร้อมนำดอกไม้ รูปและเทียนขนาดและลักษณะต่างๆ มาร่วมในพิธีเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นิมนต์พระภิกษุจากวัดต่างๆ มาร่วมในกิจกรรมด้วย ทั้งนี้เพื่อจักได้ส่งมอบรูปเทียนและดอกไม้จากกิจกรรมดังกล่าวให้วัดหรือศาสนสถานต่างๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ต่อไปด้วย 7) **เดือนกันยายนหรือเดือนสิบ** มีประเพณีสารทเดือนสิบมีการทำบุญบรรพชนสวดบังสุกุลยกหมรับและแห่หมรับ สอดคล้องกับสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2563) ได้อธิบายไว้ว่า ประเพณีสารทเดือนสิบถือเป็นประเพณีประจำปีที่สำคัญที่สุดของจังหวัดนครศรีธรรมราช และถือปฏิบัติกันโดยทั่วไปของพุทธศาสนิกชนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยเชื่อว่าในช่วงเดือน 10 ตามปฏิทินจันทรคติ ปุ๋ยตายาย ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว เปรตที่มีกรรมหนักตกอยู่ในนรกภูมิ จะได้รับการปล่อยตัวจากยมโลกมายังโลกมนุษย์เพื่อพบลูกหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ เรียกว่า “วันรับตายาย” และจะต้องกลับสู่นรกภูมิในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เรียกว่า “วันส่งตายาย” พุทธศาสนิกชนจะจัดพิธีทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษผู้ล่วงลับในสองวันนี้ แต่มีวิธีถือปฏิบัติยิ่งหย่อนต่างกัน โดยจะให้ความสำคัญกับการทำบุญวันส่งตายายมากกว่าวันรับตายาย 8) **เดือนตุลาคมหรือเดือนสิบเอ็ด** ประเพณีออก

พระรชาามีกิจกรรมการชักพระหรือลากพระตักบาตรเทโว และเทศน์มหาชาติ สอดคล้องกับ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (2565) ที่อธิบายว่า ประเพณีชักพระของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งการชักพระบก และชักพระน้ำ ซึ่งมีการเตรียมการคล้ายกัน คือมีการสร้างบุษบกสำหรับชักพระ ซึ่งนิยมสร้างบนร้านม้า มีไม้สี่เหลี่ยมขนาดใหญ่สองท่อนรองรับข้างล่างเพื่อให้ลากบุษบกไปได้ อย่างสะดวก ไม้สองท่อนนี้สมมติเป็นพญานาค ทางด้านหัวและท้ายทำองคคล้ายหัวและท้ายเรือ บางท้องถิ่นเรียก “เรือพระ” หรือ “เรือพระบก” ข้างหน้าอาจสลักเป็นรูปหัวเรือ หรือรูปนาค ข้างหลังทำเป็นรูปหางนาค อาจประดับด้วยตัวนาคด้วยกระจกสีต่างๆ เพื่อให้สวยงาม กลางลำตัวนาคทำเป็นร้านสูงราว 1.05 เมตร สำหรับวางบุษบกประดิษฐานพระพุทธรูปรอบๆ นมพระ มักประดับประดาด้วยธงสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ด้านละ 3 ผืน และใช้ผ้าแพรสีประดับ ใช้กิ่งไม้ใบไม้สวยๆ มาประดับ ส่วนด้านหลังบุษบกจะตั้งธรรมมาสน์หรือเก้าอี้สำหรับพระสงฆ์ผู้กำกับการแห่พระได้นั่ง ด้านหน้าพระลากจะตั้งบาตรสำหรับรับภัตจากผู้ทำบุญ รวมทั้งวางธาดและกะละมังไว้หลายๆ ใบด้วย แต่ในปัจจุบันจะใช้รถหรือล้อเลื่อนประดิษฐ์ตกแต่งให้เป็นรูปเรือ

สำหรับเดือนที่ไม่มีการจัดกิจกรรมทั้งหมด 4 เดือน ได้แก่ เดือนมีนาคมหรือเดือนสีมิถุนายนหรือเดือนเจ็ด เดือนสิงหาคมหรือเดือนเก้า และเดือนพฤศจิกายนหรือเดือนสิบสอง โดยผลจากการศึกษาในครั้งนี้การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในฐานะศูนย์กลางทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของชาวนครศรีธรรมราช และบทบาทของประเพณีทางพุทธศาสนาในการเชื่อมโยงผู้คน รักษาความเชื่อ และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำมาต่อยอดเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดพระธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สามารถเชื่อมโยงได้ตลอดทั้งปี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม, ศูนย์ข้อมูลกลางวัฒนธรรม. (2564). **วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช**. สืบค้นจาก http://m-culture.in.th/album/75290/วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร_นครศรีธรรมราช
- กองบรรณาธิการศิลปวัฒนธรรม. (2567). “**ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ**” ตำนานเมืองนครฯ และเรื่อง **ผ้าสีชมพูห่มพระมหาธาตุของรัชกาลที่ 5**. สืบค้นจาก https://www.silpa-mag.com/culture/article_27637
- ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). พระบรมธาตุนครศรีธรรมราชสู่มรดกโลก. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 1(1), 29-39.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2543). **พระพุทธศาสนากับสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกและการพิมพ์.
- ธวัชชัย ทำทอง. (2560). **ดาราศาสตร์กับวิถีชีวิตคนล้านนา**. กรุงเทพมหานคร: แบบอาร์ตกราฟฟิค.
- ประพันธ์ เรื่องณรงค์. (2563, เมษายน). วันสงกรานต์ถิ่นใต้. **สารนครศรีธรรมราช**, 50(4), 39-43.
- เปรมจิตต์ ชนะวงศ์. (2529). ประเพณีสวดด้านใน. **สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529** (เล่ม 6). สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระครูพิมพ์กลั่นญาณธรรม (สุพรรณ กลยาโณ). (2558, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาคติธรรมที่ปรากฏในการทำบุญวันเกิด ตามหลักพระพุทธศาสนา. **วารสารวรมหาธาตุศาสตร์ปริทรรศน์**, 2(1), 183-190.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). **ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2545). **จัดระเบียบสังคม ตามคติแห่งสังฆะ** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2545). มุลนิธิพุทธธรรม.
- พระราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2527). **พจนานุกรมศัพท์พุทธศาสน์** (พิมพ์ครั้งที่ 7). พระนคร: อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป.
- โพสทูเดย์. (2557, ธันวาคม 31). **นครศรีธรรมราช-ทำบุญวันสงฆ์ย้ายปีศักราช คนแห่สักการะพระบรมธาตุ จังหวัดเตรียมการสวดมนต์ข้ามปี 2558**. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/politics/338488>

- ระวีวรรณ ช่อมพฤษภ์. (2544). **ประเพณีในรอบปีของชุมชนในพื้นที่การศึกษา 4 ภาค** ค้นเมื่อ พฤษภาคม 4, 2565 จาก <http://culture.pn.psu.ac.th/>
- โรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย. (2545). **บุญที่แท้และสังฆทาน**. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 4, 2565 จาก <https://www.srisangworn.go.th/>
- ลาวัลย์ พุ่มพฤษภ์, ศศิธร เหล่าเที่ยง, ศุภศิริ ศรีตระกูล, และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2556). การให้ความหมาย ที่มาของความหมายและรูปแบบการทำบุญของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. 6(3), 658-670.
- ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา. (2565). **ชักรพระ : ประเพณีทำบุญในวันออกพรรษาของชาวนครศรีธรรมราช**. สืบค้นจาก <https://library.wu.ac.th/content/chak-pra-festival/>
- สันติ อุจนจะนำ. (2561, กันยายน-ธันวาคม). ปริศนาธรรมและความเชื่อที่เกี่ยวกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**, 5(3), 973-993.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2556). **บุญกิริยาวัตถุ 10 : ทำบุญ 10 วิธี**. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/บุญกิริยาวัตถุ-10-ทำบุญ-10-วิธี/>
- สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2563). **สารทเดือนสิบ (ตอนที่ 1)**. สืบค้นจาก <https://www.finearts.go.th/literatureandhistory/view/22363-สารทเดือนสิบ--ตอนที่-๑-/>
- สุภกฤษ บุตรจันทร์. (2559). **ศึกษาพฤติกรรมการทำบุญใส่บาตรของพุทธศาสนิกชนชาวตำบลบางลูกเสือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก**. ปรินญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุภารัตน์ ชาญแท้. (2560). **ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช**. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 4, 2565 จาก <file:///C:/Users/GT%20COMPUTER/Downloads/241602-Article%20Text-831652-1-10-20200420.pdf>
- สุภารัตน์ ชาญแท้. (2560). **ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช**. **วารสาร มจร บุรีรัมย์**, 2(2), 11-23.
- หอบจตหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ. (2562). **ไม่ต้องไปวัดก็ทำบุญได้: รู้จักบุญทั้ง 10 อย่างให้ครบ**. สืบค้นจาก <https://main.bia.or.th/BlogDetail/book/56>

อรศิริ คำวันสา, พระเทพวัชรอาจารย์ (เทียบ สิริญาโณ), วุฒินันท์ กันทะเตียน. (2565). การสร้างกระบวนการทำบุญตามหลักพระพุทธศาสนาในสังคมไทย. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 11(4), 357-372.

อรุณกมล ศุขอเนก. (2554). การให้ความหมายและรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขในการเดินทางทำบุญร่วมกันของผู้สูงอายุ. **วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

ผู้เขียน

วชิรวิทย์ บัวขาว *

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
E-mail: washirawit_bua@nstru.ac.th

ธีรวัฒน์ ช่างसान

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
E-mail: teerawat_cha@nstru.ac.th

ยุทธกาน ดิสกุล

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
E-mail: yuttakan_dis@nstru.ac.th